

Hulp voor jongeren bij verslaving

Verslag van een gesprek met Alexandra van Halen, beleidsmedewerker Tactus

Tiny Hannink
Bob Zomerplaag
10 april 2019

Voor kwetsbare jongeren zijn we bij Tactus aan het goede adres. Tactus heeft tal van mogelijkheden om kwetsbare jongeren te ondersteunen en te helpen om van een verslaving af te komen. Ook hulp voor jongeren die met verslaving in hun omgeving te maken hebben is voor Tactus een belangrijk aandachtspunt.

Voor curatieve hulpverlening kan men bij Tactus terecht met alle mogelijke verslavingen: Alcohol, Benzo's, Cannabis, Cocaine, Combi-gebruik, Gamen, GHB, Gokken, Heroïne, Speed, Tabak, XTC en overige verslavingen. Onder het motto 'voorkomen is beter dan behandelen' is Tactus ook preventief actief. Daarvoor is een menukaart ontwikkeld met diverse vormen van preventie.

Bij de hulpverlening aan jongeren is het heel belangrijk om ook de ouders te betrekken. Zo is gebleken dat na informatie aan ouders over de schadelijke gevolgen van verslaving voor het puber/tiener brein, het drank- en drugsgebruik bij jongeren zeer terug is gelopen. Speciaal voor ouders heeft Tactus een cursus ontwikkeld: "Help, mijn kind kan niet zonder". Tijdens deze cursus van vier avonden (en een terugkomavond) wordt in het bijzonder ingegaan op de communicatie binnen het gezin, met praktische informatie over hoe anders met het kind om te gaan.

Naast de ouders worden ook de jongeren zelf goed geïnformeerd over wat alcohol, als de grootste boosdoener, maar ook andere verslavingen met het jongerenbrein doen. De meeste jongeren doen het overigens goed. Zij experimenteren soms, maar 85 % houdt het beperkt. Een jointje roken probeert 28% van de jongeren tussen de 12 en 18 wel eens, maar daarbij blijft het vaak. Verslaving ontwikkelt zich slechts bij een enkeling, maar elke jongere met een verslaving is er een te veel. Een nieuwe verleiding is lachgas. Negen procent van de jongeren heeft ooit lachgas gebruikt, maar dit wordt door jongeren niet echt als 'drug' gezien. Bij Tactus zien ze ook geen verslaving op dit gebied: jongeren proberen het uit. Er is nog onvoldoende onderzoek gedaan naar het schadelijke effect van lachgas.

De GGD voert, ook in Enschede, het Emovo onderzoek uit (Elektronische MOonitor en VOorlichting) naar de gezondheid en leefstijl van jongeren in het voortgezet onderwijs. Leerlingen van klas 2 en 3 VMBO en klas 4 HAVO/VWO krijgen hiervoor een vragenlijst voorgelegd. De vragen gaan over verschillende onderwerpen, zoals lichamelijke en geestelijke gezondheid, sociale contacten, leefgewoonten, veiligheid, school en vrije tijd. Na het invullen van de vragen krijgt de leerling een persoonlijk digitaal gezondheidsadvies en een verwijzing naar betrouwbare internetsites voor meer informatie. De Enschedese jeugd scoort bij dit onderzoek niet significant anders dan in de rest van Nederland.

En dan is er nog het 'binge drinken', waarbij een jongere door overmatig alcoholgebruik het bewustzijn verliest. In 2018 zijn daarvan 63 meldingen geweest. De leeftijd van de drinkers gaat omhoog. Eerder waren het vaak 15-jarigen, nu zijn het 16- tot 17-jarigen. Deze jongeren komen op de alcohol poli terecht. De kinderarts doet hiervan altijd verslag en verwijst de jongere met zijn/haar ouders door naar Tactus. Volgens het protocol krijgt Tactus hiervan ook bericht. In bijna alle gevallen melden de ouders zich met de jongere. Tactus mist echter nog de groep die wél overmatig veel drinkt, maar niet op de poli terecht komt. Hoe deze jongeren te bereiken wordt nog nader bekeken om hen een professioneel aanbod te kunnen doen.

Bij het professionele hulpaanbod aan kwetsbare jongeren gaat het om ambulante behandeling, bestaande uit individuele of groeps gesprekken met een of meer hulpverleners. Opname in een

verslavingskliniek is soms noodzakelijk. Jongeren uit Enschede kunnen dan in Zutphen terecht. Tactus kent verder internetprogramma's met online hulpverlening. In het kader van preventie zijn er ook zelfhulpgroepen voor wie de verslaving heeft overwonnen of om de verslaving onder controle te houden.

Bijzondere aandacht gaat uit naar jongeren waarbij iemand in huis (alcohol) verslaafd is. Dat kunnen één of beide ouders zijn, of een broer of zus. De kinderen/jongeren worden in twee groepen opgevangen, van 8 tot 12 jaar en 12 tot 16 jaar. Er zijn speciale dagen voor deze jongeren, maar ook avonden waarop ze bij elkaar komen. Individuele gesprekken om de veerkracht te vergroten en te leren omgaan met de situatie thuis, behoren ook tot de mogelijkheden. Talk 'n Joy heet het programma. Dit bestaat ook uit een vakantieweek, met vooral ruimte voor plezier, maar ook aandacht voor de moeilijkheden die de kinderen ervaren in hun dagelijks leven. Op het programma staan allerlei sport- en spelactiviteiten (Joy). Hierdoor wordt een setting gecreëerd waarin kinderen de gelegenheid wordt geboden om te kunnen praten (Talk) over hoe het is om een ouder te hebben met verslavingsproblemen. Het contact met kinderen in dezelfde omstandigheden is erg belangrijk voor hen. Zij ontdekken dat ze niet alleen zijn met deze problemen en kunnen praten met anderen die weten wat het is. Zij leren begrijpen hoe een verslaving werkt en wat zij kunnen doen om zichzelf beter te voelen. Er wordt samengewerkt met groepen van kinderen van psychiatrische patiënten, omdat deze vaak met soortgelijke problemen te kampen hebben. Bij deze vakanties kunnen helaas maar een beperkt aantal kinderen mee. Als ze enkele keren mee zijn geweest, is het de beurt aan anderen. Meer laten de beschikbare financiën niet toe.

Voor de politiek heeft Tactus de volgende aandachtspunten of wensen:

- Stel een deel van de financiering veilig, zodanig dat beleid kan worden gemaakt voor een langere termijn dan vier jaar, onafhankelijk van nieuwe beleidsvoornemens bij het aantreden van een nieuw stadsbestuur.
- Maak het mogelijk dat kinderen die overmatig drinken in alle gevallen met hun ouders bij Tactus terecht kunnen, ook als ze niet in de polikliniek worden gezien.
- Stel voldoende middelen beschikbaar om alle kinderen die thuis met verslaving te maken hebben, een week per jaar met Talk 'n Joy op vakantie te laten gaan.
- Maak het financieel mogelijk om jongeren, wanneer nodig, ook na hun 18de jaar nog hulp te kunnen blijven bieden.